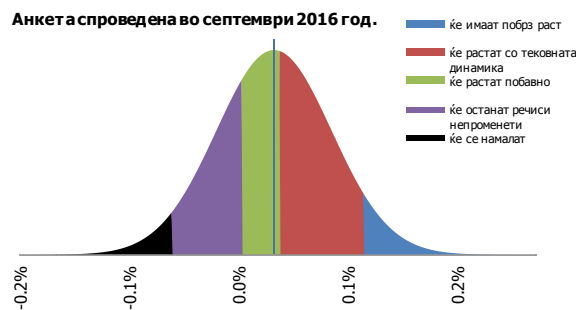
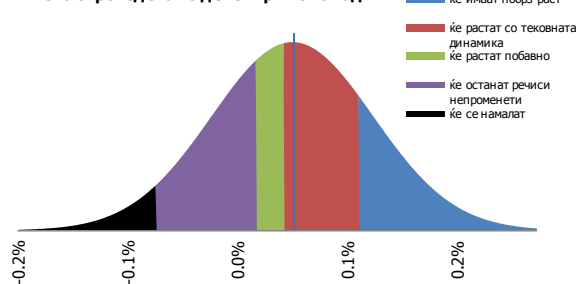

Анкета за инфлациските очекувања

Анкетата за инфлациските очекувања опфаќа три групи испитаници: економски аналитичари, претпријатија и финансиски институции. Притоа, анкетниот прашалник содржи две прашања за мерење на инфлациските очекувања, едното со квалитативен, а другото со квантитативен карактер. На првото прашање за инфлациските очекувања испитаниците ги посочуваат насоката и степенот на промени на цените во споредба со промената во претходните 12 месеци¹. Притоа, за мерење на квалитативните одговори се применува пристапот на веројатност на Карлсон и Паркин (1975), според кој се претпоставува дека при доволно голем број испитаници, очекуваната промена на цените е распределена нормално кај популацијата. На второто прашање се бара од испитаникот прецизно да ја определи очекуваната просечна стапка на промена на цените во наредните две години². Притоа, вкупната очекувана стапка се пресметува како обичен просек од одговорите на сите испитаници. Вака пресметаниот показател е корисен за добивање сознанија во поглед на насоката на движење на очекувањата на испитаниците.

Графикон 1. Нормална распределба на одговорите на испитаниците
Анкета спроведена во декември 2016 год.

Анкетата за инфлациските очекувања беше спроведена во декември 2016 година³. Како и во претходниот анкетен циклус, **просечната стапка на инфлација за претходниот 12-месечен период⁴ се задржа во негативната зона⁵**. Притоа, **резултатите од Анкетата упатуваат на непроменетост на инфлациските очекувања во однос на претходната анкета**, односно како и во септември, испитаниците очекуваат дека стапката на инфлација ќе биде околу 0% во следниот 12-месечен период. Очекувањата за стапка на инфлација од околу 0% се карактеристични за сите три групи испитаници (економски аналитичари, претпријатија и финансиски институции).

Во однос на квантитативното прашање за очекуваната стапка на инфлација за 2017 и 2018 година, инфлациските очекувања на испитаниците за 2017 година се пониски за 0,2 п.п. во однос на очекувањата во претходниот анкетен циклус. Во 2018 година испитаниците очекуваат дека ќе дојде до забрзување на инфлацијата во споредба со 2017 година.

¹ Квалитативното прашање за очекувањата гласи: „Во споредба со изминатите 12 месеци, каква промена очекувате кај потрошувачките цени во следните 12 месеци? а) ќе имаат побрз раст; б) ќе растат со тековната динамика; в) ќе растат побавно; г) ќе останат речиси непроменети; д) ќе се намалат; е) тешко е да се одреди“.

² Прашањето со квантитативен карактер гласи: „Кои се Вашите очекувања/прогнози за просечната стапка на инфлација во 2017 и 2018 година?“.

³ Процентот на респонзивност на Анкетата спроведена во декември изнесува 29,2% што, во споредба со претходниот квартал, преставува зголемување на респонзивноста. Гледано по групи испитаници, кај финансиските институции респонзивноста е 55,6%, потоа следуваат претпријатијата со 27,2% и економските аналитичари со 25,4%.

⁴ Се однесува на периодот декември 2015 година до ноември 2016 година.

⁵ Во услови кога ценовниот раст е негативен, толкувањето на резултатите од Анкетата може да биде нејасно, при што е неопходно да се промени методот на пресметка на показателот за инфлациските очекувања. Така, во процедурата за мерење се заменува негативната стапка со последната позитивна стапка на раст. На ваков начин се избегнува противречноста на одговорите од Анкетата коишто претпоставуваат позитивен ценовен раст. Имајќи предвид дека промените во методот се од чисто техничка природа, мерењето на квалитативните одговори за очекуваната стапка на инфлација во периоди кога инфлацијата е негативна треба да се земе со умерена доза на претпазливост, додека показателот за инфлациските очекувања како приближен.